

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Методика виховної роботи у середній школі

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)
Середня освіта (Історія)
4
2 рік, III семестр
Обов'язкові навчальні дисципліни
згідно з розкладом
українська
щоп'ятниці 13.00–14.20 (114 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на платформах
ZOOM та Google-class).
кандидат історичних наук, ст. викладач
Герасимчук Олександр Михайлович
E-mail: gerasim_o@yahoo.com
Facebook Messenger Олександр Герасимчук

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Методика виховної роботи в середній школі» охоплює коло теоретичних і практичних питань, які стосуються змісту методики виховної роботи у закладах загальної середньої освіти. Вивчення дисципліни сприяє процесу здобуття знань, формування вмінь і навичок майбутніх педагогів щодо проведення виховної роботи в школі та вмінню повною мірою використовувати здобуті знання, вміння і навички у практичній роботі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**:

1. Загальнотеоретичні основи методики виховної роботи.
2. Організація і проведення виховної роботи в школі.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика виховної роботи в середній школі є:

- закріплення та поглиблення знань, які студенти набувають під час вивчення дисциплін психолого-педагогічного блоку;
- озброєння студентів знаннями про: зміст, принципи, форми та методи навчально-виховної роботи з учнями; організацію виховної роботи школи за різними напрямками; нові підходи до організації процесу виховання, інноваційні виховні системи і технології; корекцію поведінки дітей за допомогою прийомів педагогічного впливу;
- розвиток навичок спілкування, спрямованих на організацію ефективної взаємодії з дітьми шкільного віку;
- формування уявлення про роботу педагога-організатора, класовода;
- формування необхідних вмінь та навичок, необхідних для реалізації функцій керівника класного колективу, способів стимулювання його діяльності;
- виховання відповідального ставлення до роботи класного керівника, педагога-організатора;
- виховання гуманістичного світогляду, толерантного ставлення до дітей шкільного віку;
- виховання відповідальності за формування дитячої особистості засобами педагогічного впливу на неї.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 01	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК 02	Здатність зберігати та примножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, зберігати баланс між професійним та особистим життям
ЗК 04	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ФК 02	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти українською мовою, формувати мовно-комунікативні уміння учнів
ФК 05	Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.
ФК 07	Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (в тому числі з особливими потребами)
ФК 08	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду
Програмні результати навчання	
ПРН 02	Розуміння значення культури як форми людського існування, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва
ПРН 07	Здатність обирати оптимальну комунікаційну стратегію з усіма учасниками освітнього процесу у складних і непередбачуваних умовах, розуміння особливостей комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.
ПРН 08	Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль I				
1	Методика виховної роботи як галузь педагогічної науки	2	-	6
2	Нормативно-правова база організації та проведення виховної роботи в школі		2	6
3	Форми і методи виховної роботи	2	4	6
4	Професійно-педагогічне спілкування як засіб виховання	2	2	6
5	Особливості роботи вихователя з окремими групами дітей	-	2	6
6	Виховна система в школі	2	-	6
Модуль II				
7	Робота вихователя з батьками учнів	-	2	6
8	Керівництво виховною роботою в школі	2	2	6
9	Актуальні питання сімейного виховання	2	-	6
10	Проведення виховних заходів в школі за різними напрямками виховання	-	4	6
11	Виховання здорового способу життя	-	2	6
12	Конфліктні ситуації в навчально-виховному процесі і їх вирішення виховними методами	-	2	6
13	Організація і проведення виховного заходу в школі	2	4	8
Усього		14	26	80

Тематика практичних занять

Модуль I	
1	<p>Нормативно-правова база організації та проведення виховної роботи в школі (2 год)</p> <p>1. Міжнародні й вітчизняні документи про права дитини:</p> <p>а) Загальна декларація прав людини;</p> <p>б) Декларація прав дитини;</p> <p>в) Конвенція ООН про права дитини;</p> <p>г) права й обов'язки здобувачів освіти та педагогічних працівників у законах України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту».</p> <p>2. Законодавчі та інші нормативні акти України з питань організації виховної роботи в освітніх закладах:</p> <p>а) Державна національна програма «Освіта»: Україна XXI століття про практичне реформування освітньої галузі;</p>

	<p>б) Концепція «Нова українська школа» про напрямки реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти;</p> <p>в) Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді про суть, мету, принципи й основні напрямки виховання.</p>
2	<p>Методи формування свідомості особистості (2 год)</p> <p>1. Суть та різновиди вербальних методів виховної роботи;</p> <p>2. Методика проведення бесіди;</p> <p>3. Методика підготовки та читання виховної лекції;</p> <p>4. Методичні рекомендації до ведення дискусії.</p>
3	<p>Методи емоційного стимулювання діяльності учнів (2 год)</p> <p>1. Методика проведення виховної гри.</p> <p>2. Методика проведення змагання.</p> <p>3. Застосування методів заохочення та покарання.</p>
4-5	<p>Особливості методики роботи вихователя з окремими групами дітей (4 год)</p> <p>1. «Важкі» діти й особливості їх поведінки у шкільному колективі:</p> <p>а) поняття, типи «важких» дітей і особливості їх поведінки;</p> <p>б) основні напрями й методи перевиховання.</p> <p>2. Обдаровані діти й методика роботи з ними:</p> <p>а) поняття, типи і види обдарованості,</p> <p>б) методи визначення обдарованих дітей, їх особливості;</p> <p>в) методичні поради педагогам і батькам щодо роботи з обдарованими дітьми.</p>
Модуль II	
6	<p>Основні напрямки роботи класного керівника (2 год)</p> <p>1. Класний керівник як суб'єкт виховної системи школи. Мета педагогічної діяльності класного керівника.</p> <p>2. Завдання й функції діяльності класного керівника.</p> <p>3. Форми роботи класного керівника.</p> <p>4. Планування роботи класного керівника.</p>
7	<p>Методика роботи вихователя з батьками учнів (2 год)</p> <p>1. Чинники, які обумовлюють необхідність спільної виховної роботи школи та сім'ї.</p> <p>2. Форми та методи роботи вихователя з батьками учнів.</p> <p>3. Шляхи і засоби підвищення психолого-педагогічної культури батьків.</p> <p>4. Проблемні ситуації у роботі вихователя з батьками учнів та шляхи їх уникнення і розв'язання.</p>
8	<p>Методи виховання здорового способу життя (2 год)</p> <p>1. Поняття здорового способу життя і його структурні компоненти.</p> <p>2. Педагогічні умови і шляхи формування здорового способу життя:</p> <p>а) у дітей молодшого шкільного віку;</p> <p>б) у підлітків і старшокласників.</p> <p>3. Проблеми і труднощі виховання здорового способу життя в сучасній школі.</p>
9	<p>Конфліктні ситуації в навчально-виховному процесі і їх вирішення виховними методами (2 год)</p> <p>1. Педагогічний конфлікт, його види, структура й динаміка.</p> <p>2. Причини виникнення педагогічних конфліктів.</p> <p>3. Розв'язання та усунення педагогічних конфліктів методами виховання.</p>
10-11	<p>Проведення виховних заходів у школі за різними напрямками виховання (4 год)</p> <p>1. Суть, форми й методи національно-патріотичного виховання.</p> <p>2. Суть, форми й методи морально-етичного виховання.</p> <p>3. Суть, форми й методи естетичного виховання.</p> <p>4. Суть, форми й методи статевого виховання.</p> <p>5. Суть, форми й методи екологічного виховання.</p>
12-13	<p>Конкурс на кращу розробку виховного заходу (4 год)</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380.
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України № 764-IX від 01.08.2020 р. Відомості Верховної Ради України. 2020. № 31. Ст. 226.
3. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р.). Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
4. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020. URL : https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/.
5. Державна національна програма «Освіта»: Україна XXI століття. Київ : Райдуга, 1994. 61 с.
6. Державна програма «Вчитель» // Нормативно-правове забезпечення освіти : Доктрина, закони, концепції : У 4 ч. Ч. 2. Харків, 2004. С. 5–34.
7. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти // Там само. – с. 100–113.
8. Конвенція про права дитини. Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1995. №9.
9. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої школи. Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 2000. №22.
10. Орієнтовні посадові обов'язки заступника директора школи з виховної роботи. Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1992. №23.
11. Орієнтовні посадові обов'язки педагога-організатора по роботі з дитячими об'єднаннями та організаціями. Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 1992. №23.
12. Андрощук І.В., Андрощук І.П. Методика виховної роботи : навч. посібник. Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2014. 320 с.
13. Андрощук І.В. Організація і методика виховної роботи : метод. Рекомендації до виконання практичних робіт для студентів напряму «Педагогічна освіта». Хмельницький : ХНУ, 2010. 123 с.
14. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання : наук.-метод. посібник. Київ : ІЗМН, 1998. 204 с.
15. Боднарук Т.І. Методика організації виховної роботи в професійно-технічних навчальних закладах : метод. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2007. 234 с.
16. Виховання особистості : навч.-метод. посібник: У 2-х кн. / І. Д. Бех. Київ : Либідь, 2003.
17. Виховна діяльність у навчальних закладах України (Додаток до газети «Шкільний світ». 2003. №25–28).
18. Виховні технології / Упор. В. Варава, В. Зоц. Київ : Редакції загальнопед. газет, 2004. 120 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
19. Вишневський, Омелян Теоретичні основи сучасної української педагогіки : посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Вид. 2-е доопр. і доп. Дрогобич : Коло, 2003. 326 с.
20. Вульфсон Б.Л. Кризис воспитания. Педагогика. 2006. №5. С. 10.
21. Гапон Ю.А. Соціально-педагогічні основи виховання у світлі результатів соціального дослідження. Педагогіка і психологія. 2005. №1. С. 89–96.
22. Зятин Р. Воспитательная работа: стратегические цели. Учитель. 2004. №4. С. 35–37.
23. Коберник О. Прогнозування виховного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі. Рідна школа. 2005. №6. С. 22–25.
24. Колісник В. Виховання: концептуально-психологічний аспект. Освіта і управління. 2003. №3. С. 79–89.
25. Кондрашова Л.В., Лаврентьева О.О. Методика організації виховної роботи в сучасній школі : навч. посібник. Кривий Ріг : КДПЧ, 2008. 187 с.
26. Кочанова Н.В. Організація виховної роботи. Харків : Ранок, 2008. 256 с.
27. Кукушин В.С. Теория и методика воспитательной работы. Ростов-на-Дону : Март, 2002. 320 с.
28. Кульневич С.В., Лакоценина Т.П. Воспитательная работа в современной школе. Москва-Ростов-на-Дону : ТЦ «Учитель». 2000. 192 с.
29. Куприянов Б. Классификация форм воспитательной работы. Воспитание школьников. 2002. №4. С. 19–26.
30. Лебідь І. Методологічні засади побудови моделі виховного процесу на основі національних цінностей. Рідна школа. 2006. №7. С. 26–29.

31. Маленкова Л. Методика и техника планирования воспитательной работы. Народное образование. 2006. №1. С. 205–210.
32. Маленкова Л.И. Теория и методика воспитания : уч. пособие. Москва : Педагогическое общество России, 2002. 480 с.
33. Матвієнко О.В. Виховання школярів: педагогічні задачі та завдання. Київ : Фоліант, 2005. 200 с.
34. Матвієнко О.В. Практикум з курсу «Теорія виховання». Київ : Стилос, 2001. 256 с.
35. Методика воспитательной работы : учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений / Под ред. В.А. Сластенина. Москва : Академия, 2004. 144 с.
36. Новосьолова Р. Гуманізація навчально-виховного впливу. Директор школи. 2006. № 8(лютий). С. 16–17.
37. Олійник І.В. Щоденник класного керівника. Тернопіль : Навч. книга-Богдан, 2007. 50 с.
38. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання : навч. посібник. Київ : Знання, 2008. 415 с.
39. Оржеховська В.М. Основні педагогічні проблеми виховання учнів у сучасний період розвитку суспільства // Позакласний час. – 2004. – №23–24. – с. 5–18.
40. Основи національного виховання. Концептуальні положення / За заг. ред. В.Г. Кузь, Ю.Д. Руденко, З.О. Сергійчук та ін. У 2-х ч. Київ : ІВЦ «Київ», 1993.
41. Пижик Г.Г. Діагностика рівня вихованості учнів. Виховна робота у школі. 2007. № 9. С. 20–23.
42. Селіванова Н. Про сучасні підходи виховання. Управління освітою. 2006. № 7(квітень). С. 10.
43. Селиванова Н. Эффективные способы решения современных проблем воспитания. Учитель. 2005. № 6. С. 39–43.
44. Семиченко В.А. Психологія особистості. Київ : Вид. О.М. Ешке, 2001. 427 с.
45. Сердюк Л. Проблема виховання дітей в стародавні часи. Рідна школа. 2002. №2. С. 76–78.
46. Серета Л., Яременко Н. Ключі до успіху. Програма виховної роботи з учнями 5–7 класів. Шкільний світ. 2005. №2(січень). С. 7–11.
47. Слюсаренко Н.В. Організаційно-педагогічні основи соціалізації підлітків у молодіжних організаціях : навч. посібник. Херсон : Айлант, 2006. 145 с.
48. Сметанський М. Теоретичні засади сучасних концепцій виховання. Шлях освіти. 2004. № 3. С. 2–6.
49. Сметанський М. Змістові характеристики виховання як педагогічної категорії. Шлях освіти. 2005. № 3. С. 5–9.
50. Сорока Г.І. Планування та аналіз виховної роботи школи. Харків : Основа, 2003. 64 с.
51. Степанов Е. Воспитание в начале XXI века: тенденции развития. Воспитание школьников. 2002. №2. С. 8–14.
52. Сучасні педагогічні технології : навч.-метод. посібник / Авт.-укл. Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2006. 212 с.
53. Тарасенко Г. Нові підходи до виховання дітей і молоді в контексті культурологічної парадигми освіти. Науковий вісник. Чернівці : Рута. 2005. Вип. 248. С. 167–172.
54. Тарасова Т. Педагогічні технології в роботі класного керівника. Тернопіль : Терно-граф, 2006. 224 с.
55. Темина С.Ю. Воспитание развивающейся личности: истоки, искания, функционально-ролевые позиции. Москва-Воронеж : МПСИ. 2001. 112 с.
56. Трухін І.О. Шпак О.Т. Основи шкільного виховання. Київ : ЦНЛ., 2004. 368 с.
57. Хромова О.Л. Виховуємо батьків : метод. рекомендації для роботи з батьками учнів. Шкільний світ. 2002. № 7. С. 3–29.
58. Чорна К.І. Виховання громадянина, патріота, гуманіста : навч.-метод. посібник. Київ : ХІК, 2004. 96 с.
59. Яблонко В.Я. Психолого-педагогічні умови формування особистості : посібник. Київ : ЦУЛ, 2008. 220 с.
60. Ярощук Л.Г. Методика виховної роботи : навч.-метод. комплекс. Київ : Слово, 2012. 315 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. http://metodportal.net/system/.../metodyka_organizaciji_vyhovnoji_roboty/.
2. <http://ukrkniga.org.ua>.
3. <http://pidruchniki.ws>.
4. <http://school.xvatit.com>.
5. <http://images.yandex.ua>.
6. <http://osvita.ua>.
7. <http://www.bookpedia.ru>.
8. <http://studentam.net.ua>.
9. http://volnroo.ucoz.ua/...robota/.../formi_vikhovnoji_roboty/.
10. <http://www.teacherjournal.com.ua/metodyka-organizaziji-vyhovnoi-roboty/>.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями з педагогіки, дидактики тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати творче завдання, підготовка якого є обов'язковою умовою допуску до заліку;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці творчого проекту забороняються плагіат, фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	10	2	20
Усна відповідь на практичному занятті	13	5	65
Робота на лекціях	5	1	5
Контрольна робота	1	5	5
Творча робота	1	5	5
Усього:			100